

JAROSLAV SMOLKA – Jan Dismas Zelenka
Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka

První česká knižní monografie hudebního skladatele doby baroka Jana Dismase Zelenky, jež chce přispět k větší znalosti Zelenkovy tvorby i umělecké biografie v hudební i širší veřejnosti. Přináší také nové poznatky a charakteristiky děl dosud v literatuře podrobněji nerozbitých; k četným tvrzením předchozích autorů se staví kriticky, některé prameny čte jinak, než oni. Ale nejen to. Do problematiky zelenkovského výzkumu chce přinést i některé typicky české pohledy, upozornit na okolnosti života i hudební tvorby, které musel skladatel jako Čech vnímat a reagovat na ně, a pojednat o vědecky dosud nereflektovaném podílu české hudby jako jednoho ze slohových a invenčních zdrojů Zelenkovy tvorby.

Vydala Akademie muzických umění v Praze, hudební fakulta,
katedra teorie a dějin hudby, 1.vydání, Praha 2006,
počet stran 344, cena 280,- Kč.

[Objednávky knihy](#)

Jaroslav Smolka

(1933 - 2011)

Skladatel, muzikolog, hudební režisér, pedagog a příslušník generace, která do hudebního života vstoupila v 50. letech 20. století. V roce 1956 absolvoval hudební vědu na Karlově univerzitě v Praze, v letech 1960-64 pokračoval u Mirko Očadlíka v aspirantuře v oboru dějiny hudby. Kompozici se věnoval ve třídě Václava Dobiáše na hudební fakultě AMU v letech 1953-55. Hudební teorii studoval u Karla Janečka, který Smolku ovlivnil umělecky i vědecky.

Od roku 1962 působil jako učitel dějin hudby na HAMU na Katedře teorie a dějin hudby. V roce 1991 se stal na této katedře profesorem, od roku 1997 vedoucím. Je autorem několika odborných muzikologických knih (např. Česká hudba našeho století 1961, Česká kantáta a oratorium 1970, Fuga v české hudbě 1987), mimo jiné se zabývá dílem Bedřicha Smetany a publikoval mnoho studií a kritik v hudebních časopisech. V letech 1960-62 byl vedoucím dramaturgem umělecké hudby v Supraphonu, 1970-72 ve stejné funkci působil v Pantonu.

Jako hudební režisér řídil několik set nahrávek, v roce 1994 zavedl na hudební fakultě AMU studijní obor hudební režie. V letech 1996-2001 pracoval pro Českou filharmonii jako dramaturg. Ve své tvorbě navazoval zprvu na V. Nováka a B. Bartóka, později ho ovlivnil neoklasicismus i avantgardní tzv. Nová hudba. Dlouhodobě se věnoval spartaci historických skladeb. V této oblasti se zabýval českou varhanní tvorbou 18. století, revidoval například fugové suity podle českých anonymů 18. století. Významným počinem jsou spartace skladeb českého barokního skladatele Jana Dismase Zelenky.

Jaroslav Smolka byl velkým příznivcem festivalu a členem Sdružení profesionálních a dobrovolných kulturních pracovníků. Podporoval Podblanický hudební podzim svými radami a svým hlubokým zájmem o Jana Dismase Zelenku. S prof. Smolkou jsme byli v kontaktu po celou dobu rozvoje festivalu. Velmi si vážíme hlubokých znalostí prof. Smolky a jeho přínosu a budeme na něj vždy s úctou a láskou vzpomínat.

srpen 2011
Věra Dudíková
předsedkyně Sdružení

Bádání o životě a tvorbě Jana Dismase Zelenky a jeho postavení mezi vrcholnými skladateli baroka

Jaroslav Smolka

Průkopníky novodobého bádání o životě a tvorbě Jana Dismase Zelenky byli v 19. století drážďanští kulturní historikové Friedrich Rochlitz v čtyřsvazkovém spisu Pro přátele hudebního umění (sv. 2, 1825 a 4, 1832) a Moritz Fürstenau v knihách Příspěvky k dějinám královské saské hudební kapely (1849), a K dějinám hudby a divadla na dvoře v Drážďanech (2 sv. 1861 a 1862). Zejména Fürstenau spojoval své bádání i s úsilím o praktické oživení Zelenkovy tvorby na koncertním pódium, jako bylo zjara 1863 uvedení orchestrální Overture a 7 a s málo úspěšnými pokusy o první novodobé tiskové edice skladatelových děl.

Úsilí těchto badatelů nezůstalo nepovšimnuto v českém obrozenském prostředí; našlo tu už v první polovině 19. století živnou půdu v souvislosti se snahami o poznávání a ožívování hodnot národní historie včetně významných uměleckých památek a v tomto rámci i o tvorbu starších mistrů české hudby. Už roku 1830 upozornil František Palacký v české i německé mutaci Časopisu českého musea na význam našeho skladatele. a když začaly vycházet samostatné české hudební a další kulturní časopisy, připomněli zvláštními články skladatelův umělecký význam Emanuel Meliš v Lumíru 1857 i Vítězslav Guth 1859 a 1863 v Daliboru a Slavoji. Poslední z nich už souvisí se vstupem Zelenkovy hudby do moderního českého měšťanského koncertního života.

K tomu došlo ve zvláštní národně programové souvislosti. Po předchozích přípravách byl v Praze roku 1862 založen spolek českých umělců Umělecká beseda. První výbor Hudebního odboru tohoto spolku, jehož starostou byl Bedřich Smetana, vytýčil v domácím řádu, základním programovém dokumentu odboru, vedle dalších úkolů i závazek Starým českým skladbám a slovanským vůbec budiž zvláštní pozornost věnována. v tomto rámci Smetana zajel 19.4.1863 do Drážďan, kde s pomocí pensionovaného českého fagotisty královské kapely Františka Suchánka získal provozovací materiál Zelenkovy Overture F dur, krátce předtím v Drážďanech provedené. 30.6.1863 potom zazněla v Praze na akademii v Novoměstském divadle.

Zájem o Zelenkovo dílo brzy projevil i další instituce rozvíjejícího se českého národně orientovaného hudebního života. v tomto smyslu jsou pozoruhodné zejména aktivity pěveckého sboru Hlahol v Praze, pro který z iniciativy historika Ferdinanda Tadry, amatérského pěvce a organizátora hudebního života, byly z Drážďan pořízeny opisy Žalmu 150 Chvalte Boha silného, oratoria Ježíš na Kalvárii a Requiem d moll. Tadra tak zachránil před zmizením tento žalm – jediné Zelenkovo dílo na český text – a rekvíem, jejichž autografní partitury byly zničeny roku 1945 při velkém spojeneckém náletu na Drážďany. a zasloužil se o rozšíření znalostí Zelenkovy tvorby a osobnosti v české společnosti i jinak: napsal a uveřejnil studii, vycházející ze znalosti některých skladatelových děl a pojednávající o nich konkrétněji, než starší články českých autorů. Dalším, kdo se zasloužil o provozování Zelenkovy hudby v Praze, byl Ondřej Horník, kapelník kůru v Karlíně a sběratel i dirigent četných starších děl. Opsal a provozoval Requiem c moll a další velká chrámová díla. a nebyl sám: Zelenkovu hudbu v Praze uplatňovali i další. Hráli ji z rukopisných notových materiálů starších i nově opsaných, jako byla velkopáteční Responsoria a Lamentace proroka Jeremiáše, provozované v kostele Sv. Mikuláše v květnu 1865.

Důležité bylo oživení zájmu o českou barokní minulost po vzniku samostatné Československé republiky. Nejvýznamnějším českým muzikologem, který se tehdy zabýval výzkumem domácí barokní tvorby a hledal její místo v celkovém historickém obrazu české hudby, byl Vladimír Helfert. Vykonal mnoho pro osvětlení operní aj. tvorby Františka Míči v Jaroměřicích nad Rokytnou a vydal velkou monografii o Jiřím Bendovi, v níž se zabýval se i celým rodem Bendů. Zásadní koncepční pohledy pak rozvinul v přehledu staršího vývoje české hudby v knize Česká moderní hudba a ve sborníku Co daly české země Evropě a světu. Nejdůležitější část přínosu Jana Dismase Zelenky však neznal.

I z toho mála, co získali a poznali ze Zelenkovy tvorby, však dokázali originální hodnoty Zelenkovy hudby někteří čeští badatelé vyčíst. Tak Jaromír Borecký, profesor pražské konzervatoře, Zelenku představil v 2. vydání svých Dějin české hudby z roku 1928 jako polyfonika, důstojný jakýs pendant k

Bachovi. Gracián Černušák v knihách o dějinách hudby z let 1923 i 1946 jej představuje jako skladatele, pro nějž je příznačné kontrapunktické mistrovství, stavební jistota, povznášející se nejednou k monumentální velikosti. a Emilián Trola vydával 1929-1932 časopisecky na pokračování významnou studii O skladbách J. D. Zelenkových, jmenovitě o jeho melodramatu de s. Venceslao, kde dokázal charakterizovat osobité hodnoty jeho umění. Výsledkem pilné práce Emiliána Troldy je i jeho obsáhlá sbírka opisů a spartací historických skladeb. Vedle významných děl jiných českých barokních skladatelů obsahuje i četná díla Jana Dismase Zelenky. Trola sbírku odkázal Hudebnímu oddělení Národního musea v Praze (dnes České museum hudby). Tam od roku 1947 slouží badatelské veřejnosti. Odtud jsou častěji uváděny i Zelenkovy skladby do praktického veřejného hudebního života. Jednou z Významnou událostí tohoto druhu byla novodobá premiéra zmíněné svatováclavské hry *Sub olea pacis et palma virtutis*, kterou roku 1938 nastudoval dirigent Otakar Jeremiáš podle Troldovy partitury pro veřejný koncert a rozhlasové vysílání.

Až do 60. let byly jen velmi vzácné tiskové edice Zelenkových děl. Pro potřeby českých sborů vydal Jaromír Fiala roku 1932 partituru *Caligaverunt oculi mei c moll*, č. 18 z cyklu velkopátečních Responsorii, a houslista Jan Mařák upravil pro housle a klavír a vydal ve svém repertoárovém sborníku *Classique et Moderne* (10 svazků 1903-1929) věty *Menuetto* a *Folia* z *Ouverture F dur*.

Tvrdě se dotkla osudů Zelenkovy tvorby II. světová válka. Téměř ustalo bádání o jeho životě a tvorbě, osudový význam měl nálet na Drážďany zjara 1945, při kterém byly poškozeny i zničeny některé autografy jeho skladeb.

Až po válce se velkoryseji rozvinulo tiskové vydávání Zelenkových děl. Ojediněle zařadil do Dějin české hudby v příkladech (1958) Jaroslav Pohanka Sinfonii z *Ouverture F dur*, vyšly partitury sinfonie *Hypocondrie* a *Jezeckých pochodů*. Až začátkem 60. let znamenaly v tomto směru průlom edice Camillo Schoenbauma, dánsko-rakousko-českého muzikologa s diplomem pražské Karlovy university. Ten vydal v letech 1955-65 v edici vydavatelství Bärenreiter *Hortus musicus* postupně všech 6 sonát s vedoucím hobojevým hlasem, v Universal Edition ve Vídni roku 1960 *Concerto G dur* i *Ouverture F dur* a v edici *Musica Antiqua Bohemica* (MAB) v Praze roku 1963 soubor *Composizioni per orchestra* s partiturami skladeb *Sinfonia a moll*, *Hypocondrie* a všech pěti *Capriccií*. Tak byla tiskem vydána a světové veřejnosti zpřístupněna všechna Zelenkova samostatná komorní a orchestrální díla. z těchto edic se velmi záhy začala v různých zemích ve větší míře hrát, vysílat v rozhlasových i televizních stanicích, nahrávat na trvalé zvukové nosiče a vydávat na LP a později i CD. Teprve na základě těchto tisků ožila v moderním hudebním provozu a mohla být vystavena komparacím s ostatní dobovou tvorbou. a ty dopadaly vesměs optimálně ve prospěch českého skladatele. v Janu Dismasu Zelenkovi byl rozpoznán originální mistr s bohatou invencí, schopný hudebních sdělení hlubokých a silných, velkorysý stavitel a polyfonik, srovnatelný s ostatními čelnými představiteli hudební tvorby vrcholného baroka. a brzy se objevil i čelný interpret, který prosadil jeho díla: švýcarský hobojská Heinz Holliger se svými partnery nastudoval a mistrovsky interpretoval i nahrál celou šestici Zelenkových Sonát. Ansámblu, se kterým provozoval barokní komorní hudbu, dal časem titul podle příjmení našeho skladatele Zelenka. a několikrát se veřejně vyslovil a také napsal, že Zelenkovy sonáty jsou vrcholnou i interpretačně nejnáročnější hudbou, jaká kdy byla pro hobojský napsána. To mělo významné následky: v nejrůznějších zemích světa je nastudovaly četné další soubory, hráli a dodnes je hrají i virtuosové, usilující o historicky poučenou interpretaci, na repliky barokních nástrojů. a aspoň některou z nich studovali téměř všichni dnešní mladší profesionální hobojské: na vyšších stupních hobojské pedagogiky, tj. ve vyšších ročnících konzervatoří a na vysokých školách, patří k vítanému a často provozovanému studijnímu repertoáru. v 60. letech začala vycházet v edici *Musica Antiqua Bohemica* i chrámová díla v realizacích Vratislava Bělského: roku 1969 *Lamentace proroka Jeremiáše*, 1972 výběr *Žalmů* a *Magnificat*, 1987 svatováclavská hra *Sub olea pacis et palma virtutis*, v ediční řadě *Supraphonu Thesaurus Musicae Bohemicae* (1990) vydal Vratislav Bělský další výběr ze *žalmů* a Jaroslav Smolka český motet na slova *Žalmu 150 Chvalte Boha silného*.

Přibližně od poloviny 20. století máme i specializované interprety Zelenkových děl a rozšířil se okruh těch, kdo spartovali jeho skladby. Od 60. let se ve větší míře nahrávají Zelenkova díla pro rozhlas a trvalé nosiče zvuku (dlouhohrající desky, od 90. let CD). Milan Munclinger je připravoval pro

koncerty i nahrávky svého souboru Ars rediviva podle Schönbaumových edic, ale kontinua vypracovával nově a rád měnil i obsazení první linie v sonátách: jako flétnista ji hrál na svůj nástroj. František Xaver Thuri, zběhlý cembalista a varhaník, při koncertech i nahrávání pro trvalé nosiče a rozhlas někdy řeší realizaci kontinua improvizčně, tj. tak, jak to bylo v baroku běžné; umožňuje mu to instrumentální zběhlost a znalost zvyklostí a praktik barokního slohu. Vypracovaná kontinua mají partitury Jaroslava Smolky, nahrávané od 70. let pro trvalé nosiče i Český rozhlas, mj. Mše Narození Páně D dur, Requiem c moll a k němu komplementární Dies irae solenne c moll, oratorium Kajícíci u hrobu Vykupilelova, Litanie Všech Svatých a moll, Žalm 150 Chvalte Boha silného, Serenata. O ožívování Zelenkovy hudby se zasloužil i hudební pedagog z Krupky u Teplic a člen Bendova komorního orchestru v Ústí nad Labem Bohdan Ostroveršenko, z jehož partitury nahráli své slavné snímky s Missa Sanctissimae Trinitatis a moll Helmut Rilling i Musica Florea s Markem Štrynclem, a četní jiní.

Zatím nejbohatší ediční aktivity Zelenkovy chrámové hudby vyvinuli němečtí a v menší míře také někteří další západoevropští muzikologové v 80. a 90. letech 20. století. v Německu se rozvinula velkolepá koordinovaná akce, kterou na straně tehdejší Spolkové republiky vedl zejména Prof. Thomas Kohlhase a Wolfgang Horn. Podařilo se jim získat od spolkových i zemských ministerstev, akademií věd a literatury, nadací a z jiných zdrojů značné prostředky na bádání a edice. v Carus-Verlag a v edici Das Erbe deutscher Musik ve spolupráci s vydavatelstvím Breitkopf & Härtel ve Wiesbadenu připravili sami i ve spolupráci s dalšími muzikology edici desítek závažných děl: poslední mše, velkopáteční Responsoria, Miserere c moll, četné žalmy, Magnificat C dur, Te Deum D dur, dvojce poslední Litaniae Laretanae, Consolatrix afflictorum G dur, Salus infirmorum F dur a četné další, převážně méně rozsáhlé skladby. Tento tým se záhy dohodl na spolupráci s Dr. Wolfgangem Reichem, správcem zelenkovských fondů v hudebním oddělení Saské zemské knihovny v Drážďanech, jež byly součástí tehdejší Německé demokratické republiky. Reich tam připravil a vydal roku 1985 Zelenka Werke Verzeichniss (Z WV) – katalog, který umožnil přehled po skladatelově tvorbě. Další takovou základní shrnující dokumentaristickou prací bylo vytvoření a vydání dvou svazků Zelenka Dokumentation (ZD), jež společně připravili W. Horn, T. Kohlhase, W. Reich a jeho drážďanská spolupracovnice Ortrun Landmann; soustředili tu zejména všechny literární texty, jež mají pramennou hodnotu a podávají svědectví o skladatelově životě i dedikacích, okolnostech vzniku jednotlivých skladeb apod. Přetiskli tady také v druhém vydání Z WV a opravili většinu omylů a chyb prvního drážďanského vydání.

Tento tým se zasloužil i o soustředění širšího zelenkovského bádání. Dal podnět k uspořádání několika vědeckých konferencí, z nichž dvě nejdůležitější byly věcně plně zaměřeny na zelenkovskou problematiku a výzkum. První se konala v listopadu 1997 v Marburgu a druhá 1995: koncem května v Drážďanech a počátkem června v Praze. Sešly se tu desítky zelenkovských badatelů, kteří přibylí poté, co se Zelenkova hudba začala šířit světem: nejen Němci, Češi, Rakušané, ale i muzikologové z USA, Velké Británie, Austrálie, Nizozemí a dalších států. z obou konferencí vyšly sborníky referátů Zelenka-Studien I a II; to všechno významně obohatilo bádání o tvorbě i životě Jana Dismase Zelenky.

Důležitou roli v naznačeném soustředění zelenkovského bádání sehrály i university, a to nejen německé, ale i z jiných zemí. z nich vyšly dvě zatím nejdůležitější knižní monografie o tvorbě a životě Jana Dismase Zelenky. Jako doktorskou práci v Berlíně vytvořila a u Schotta v Mohuči roku 1986 vydala Susanne Oschmann knihu o Zelenkových duchovních italských oratoriích. Kniha má na začátku poměrně rozsáhlou životopisnou kapitolu, citující nejdůležitější údaje z pramenů nejčastěji tak, jak byly později publikovány v ZD I, II, a shrnuje různá dílčí bádání na úrovni poznání do asi polovny 80. let. Vlastní stať analyzuje libreto i hudbu všech tří skladatelových oratorií s tím, že hlavní pozornost věnuje uplatnění rétorických figur v jejich vokální melodice. – Roku 2000 vyšla v Oxford University Press anglické monografie Janice B. Stockigt Jan Dismas Zelenka, český hudebník na drážďanském dvoře. Autorkou je australská badatelka, která získala australský grant na několikaletý badatelský pobyt v Evropě, jehož výsledkem je právě tato kniha. Je to pokus o soustředění všech dnešních znalostí o Zelenkově životě a tvorbě. Autorka je velmi pečlivá – po mém soudu až do té míry, že to např. opakováním odkazů na prameny do podčarových poznámek a někdy i výčty nepodstatných jednotlivostí znepřehledňuje text. Má úctyhodné množství notových příkladů, ale jejich výběr někdy

působí dojem nevyváženosti: některá díla dokumentuje větším počtem příkladů, z jiných neméně důležitých uvádí mnohem méně nebo také žádné. a její nejsilnější stránkou zřejmě není hudební teorie: k samostatným analytickým postojům či stylové kvalifikaci někde nemá odvalu a raději se odvolává na jiné autory, např. na Talbota či Kohlhaseho. Podobně jako zahraniční badatelé častěji se opírá téměř výhradně o prameny, uložené v Drážďanech, o německé či případně anglosaské edice a nahrávky. Málo se zabývá díly, uloženými jen v Praze a do jisté míry i těmi, jež vyšly v Čechách, i když se častěji odvolává na české práce Jaroslava Bužgy, Jany Vojtěškové i starších autorů. Přes tyto nevýhody je to cenná práce, jejíž shrnující koncepce a dosah znamená novou kvalitu v zelenkovském bádání.

U příležitosti konference v Praze v červnu 1995 nám Prof. Thomase Kohlhase sdělil, že ona velkolepá nadační podpora bádání o Janu Dismasi Zelenkovi končí: vydavatelská komise edice *Das Erbe deutscher Musik* a snad i dalších instituce prý přišly na to, že Zelenka byl český a ne německý skladatel a že chtějí nadále podporovat bádání o osobnostech německé hudby. Byl to právě jen hovorový trpce kritický výrok a není jisté, byl-li mířen spíš na ty, kdo se řídí takovým argumentem (je přece zřejmé, že svou přes třetinu století trvajícím službou na drážďanském kurfiřtském a královském dvoře a převažujícím působením jeho hudby právě tam patří náš skladatel také do kontextu dějin německé hudby), nebo na nás české badatele, kteří Zelenkovo češství vždy zdůrazňujeme. (Prof. Kohlhase i ostatní zelenkovští badatelé byli ovšem v této věci vždy korektní; o takovém postoji ostatně vypovídá i titul knihy *Stockigt 2000*.) Nevím přesně, co všechno bylo omezeno, ale Prof. Kohlhase určitě nemluvil do větru. Brzy po Zelenkově jubilejním roce 1995 byla aktivita vydávání jeho děl utlumena: nevyšly ani některé skladby, které byly v literatuře anoncovány jako k edici připravené. Také badatelských výstupů se objevovalo mnohem méně. Naštěstí byla dokončena a vydána kniha paní Janice B. *Stockigt*, podporovaná ne z německých, ale z australských zdrojů. Zdá se, že zakončila významnou a bohatou etapu zelenkovského bádání, jež zejména díky Prof. Thomasu Kohlhasemu a badatelům, jež kolem sebe soustředil a kteří pro ně dokázali v bohatém Německu získat prostředky, postoupilo daleko vpřed.

V nejbližší budoucnosti, než se najdou další velké grantové, nadační nebo sponzorské zdroje, zůstane zelenkovské bádání asi znovu hlavně záležitostí drážďanských a českých badatelů. Správce fondů s jeho díly dr. Wolfgang Reich a jeho lidé ovšem bádání o Janu Dismasu Zelenkovi vždy – za obou politických režimů – obětavě sloužili, i když na to měli skromnější prostředky, a nejmén lukrativní bylo vždy v Čechách. Až do 70. let tu totiž nebyl na tento výzkum za mzdu systemizován žádný muzikolog – jen v Českém muzeu hudby, respektive v je předcházejících institucích, pečovali o jeho díla hudební archiváři v rámci všech notových fondů, zde uložených. Teprve během 70. let se specializoval na Zelenku v sekci hudební vědy Ústavu teorie a dějin umění Československé akademie věd jeden vědecký pracovník – Jaroslav Bužga. Zaměřil se především na průzkum životopisných dokumentů, uložených v Drážďanech, jež v téže době či o málo později němečtí muzikologové ověřovali a připravovali k edici v *Zelenka-Dokumentation* aj., a také na komparace našeho skladatele se současnými významnými tvůrci, hlavně s J. S. Bachem. Jeho výstupy byly nerozsáhlé studie v *revui Hudení věda*, publikoval i v německých sbornících a odborných periodikách. Několik let po jeho odchodu z Ústavu zde začala na zelenkovské problematice pracovat Jana Vojtěšková, jež předtím zpracovávala v Českém muzeu hudby notový archiv pražských křížovníků s červenou hvězdou u Karlova mostu. Jejím hlavním v odborném tisku zveřejněným přínosem bylo zatím několik stručných studií a referátů s popisem pražských pramenů Zelenkovy tvorby a objasnění některých otázek skladatelova životopisu z doby před odchodem do Drážďan, zejména služby v šlechtické rodině Hartigů. Zelenky a jeho okolí se několikrát dotkla při výzkumech české hudební emigrace vědecká pracovnice tohoto Ústavu Zdeňka Pilková, na obou připomenutých specializovaných konferencích vystupil také Tomislav Volek a v souvislosti s jinými, než hudebními stránkami hry *Sub olea pacis et palma virtutis* i někteří teatrologové aj. odborníci. Nikdo z ostatních badatelů a editorů, kteří se věnovali Zelenkově tvorbě a životu, nebyl na Zelenkovu tvorbu adresně systemizován; vysokoškolské pedagogové si ji vybrali jako volitelné vědecké úkoly, ostatní pracovali na této problematice jen sua sponte za poměrně malé příležitostné honoráře. Tak vykonal oborovskou editorskou práci brněnský varhaník Vratislav Bělský, objevitel libreta a autor studie o okolnostech

vzniku i obsahu hry s hudbou pětadvacetiletého Zelenky Via laureata Vladimír Novák a někteří další.

Právě proto, že v posledních desetiletích zaujala v evropském i světovém měřítku se prosazující tvorba J. D. Zelenky polyfonní důsledností a originalitou i v jejím rámci dosaženou zralostí stavby a výrazovou hloubkou, proto, že zahrnuje hodnoty žánrově i stylově rozličné včetně polyfonní velkorysosti, jakou hudební svět uznal v tvorbě J. S. Bacha za nejvyšší a nejvlastnější hodnotu hudebního baroka německého i vůbec evropského, je nutné v zelenkovském bádání pokračovat. Zůstávají tu četné otázky a vědecky nepostiženy jsou zejména české kořeny a vlivy v jeho hudbě a vazby na hudební život a významné osobnosti v Praze; v celé oné anglicky i německy psané zahraniční literatuře chybí vysvětlení některých evidentně českých motivací a reakcí skladatele, které jsou zatím dluhem české muzikologie. Tyto úkoly a rovněž skutečnost, že český čtenář nemá kde by se o současném stavu poznání Zelenkova života i díla informoval, vedly k vytvoření české původní monografie Prof. PhDr. Jaroslava Smolky, DrSc. Jan Dismas Zelenka. Příběh života a tvorby českého skladatele vrcholného baroka (cca 350 stran, dokočena na jaře 2005). Autor se tvorbou tohoto skladatele zabývá už po desetiletí nejen ve výše uvedených realizacích a spartacích; o jeho díle napsal také četné vědecké studie i popularizační texty a přispěl k průzkumu jeho tvorby v textech svých knih Fuga v české hudbě (1987) a Hudba českého baroka, (2005 vychází v 3. přepracovaném a doplněném vydání jako skriptum Hudební fakulty AMU v Praze).

Zdroj: <http://www.podblianickypodzim.cz/smolka.htm>.